

Riktlinje för brandförebyggande i eget boende

Normerande styrdokument

Berörd verksamhet: Verksamheter under vård- och omsorgsförvaltningens ansvar

Beslutsfattare: Äldrenämnden och Omsorgsnämnden

Beslutsdatum: 2025-12-11

Diarienummer: OSN-2025-00735 samt ALN-2025-00734

Dokumentansvarig: Enhetschef Avtal och uppföljning, vård- och omsorgsförvaltningen

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Syfte	3
Omfattning	3
Definitioner och begrepp	3
Brukare i eget boende	3
Individanpassat brandskydd	3
Riskbedömning	3
Utförare	3
Brandchecklista	4
Påtaglig förändring	4
Remissgrupp	4
Ansvar	4
Individanpassat brandskydd	4
Riskbedömning i syfte att förebygga brand i hemmet	4
Befintliga brukare, nya brukare och byten	4
Uppdatering av brandchecklista	4
Brandförebyggande åtgärder	5
Remissgrupp	5
Kontaktvägar för verksamheter tillhörande omsorgsnämnden	5
Kontaktvägar för verksamheter tillhörande äldre- och våldsbarns- och ungdomsnämnden	5
Dokumentation	5
Lagbestämmelser och krav	6
Relaterade dokument	6

Inledning

Som enskild medborgare har man skyldighet att varna och tillkalla hjälp om man får kännedom om risk för brand eller annan olycka som kan vara fara för någons liv. Vidare ska den enskilde i skälighetsfull omfattning hålla utrustning för släckning av och livräddning vid brand. Den enskilde har även en skyldighet att vidta brandförebyggande åtgärder.

Kommunen har i uppdrag att underlätta för den enskilde att fullgöra sin skyldighet enligt lagen genom rådgivning och information. Denna riktlinje bygger bland annat på individanpassat brandskydd enligt Uppsala kommuns handlingsplan för trygghet och säkerhet.

Syfte

Syftet med styrdokumentet är att säkerställa att den enskilde i eget boende erbjuds en riskbedömning för att förebygga brand i hemmet.

Syftet är även att säkerställa medarbetarnas medvetenhet kring brandsäkerhet, samt att ge medarbetare förutsättningar att stärka den enskilde till ett riskmedvetet beteende.

Omfattning

Riktlinjen omfattar utförare som på uppdrag av Uppsala kommun, bedriver verksamhet hos brukare i eget boende.

Aktuell checklista sparas i brukarens akt.

Definitioner och begrepp

Brukare i eget boende

En enskild person som mottar insatser från utförare på uppdrag av Uppsala Kommun och bor i sin egen bostad.

Individanpassat brandskydd

Det brandförebyggande arbete som innefattar riskbedömning, åtgärdsförslag och rådgivning som erbjuds brukaren i eget boende.

Riskbedömning

En bedömning av brandrisk som utförs i brukarens hem med hjälp av en checklista. Syftet är att upprätthålla brandsäkerhetsnivån.

Utförare

De utförare som på uppdrag av Uppsala kommun, bedriver insatser hos brukare i eget boende.

Brandchecklista

Det verktyg som används vid riskbedömningen för att identifiera brandrisker.

Påtaglig förändring

En försämring av personens förmåga att hantera eller uppfatta brand.

Remissgrupp

En samrådsgrupp som kan ge råd om större brandåtgärder. I gruppen ingår bland annat räddningstjänsten och strateger från Avtal och uppföljning.

Ansvar

Enhetschef för Avtal och uppföljning är ansvarig för denna riktlinje.

Verksamhetschef har ansvar för att denna riktlinje följs.

Individanpassat brandskydd

Individanpassat brandskydd i denna riktlinje innefattar riskbedömning, åtgärdsförslag och rådgivning till brukare i eget boende.

Riskbedömning i syfte att förebygga brand i hemmet

Utförare som arbetar på uppdrag av Uppsala kommun ska erbjuda alla brukare i eget boende en brandriskbedömning i hemmet.

Befintliga brukare, nya brukare och byten

Alla befintliga brukare med insatser i eget boende ska erbjudas en brandriskbedömning enligt checklista för att förebygga brand. För nya brukare ska detta ske inom två veckor efter att insatsen har påbörjats hos brukaren. Detta gäller även brukare som bytt utförare, även om brukaren redan har en sedan tidigare ifylld checklista. Det innebär att aktuell utförare alltid har ett ansvar för riskbedömning gällande brand.

Uppdatering av brandchecklista

Checklistan ska uppdateras en gång per år eller då den enskildes tillstånd påtagligt förändras.

Påtagliga förändringar innebär en försämring av personens förmåga att hantera/uppfatta brand. Syftet är att upprätthålla brandsäkerhetsnivån.

Brandförebyggande åtgärder

Brukaren har alltid möjlighet att bestämma om de vill utföra brandförebyggande åtgärder på egen hand, utifrån de förslag som framkommit vid riskbedömning enligt brandchecklistan. Lättare åtgärder som verksamheten ska erbjuda är exempelvis att ta bort brännbart material från spisen. I övrigt ska verksamheten erbjuda att förmedla de kontakter som kan bli aktuella, till exempel hyresvärd för installation av brandvarnare, närstående eller företrädare. Om det vid brandriskbedömning framkommer att det finns behov av exempelvis installation av spisvakt ska medarbetaren kontakta ansvarig arbetsterapeut.

Om brukaren har stora svårigheter att uppfatta eller avhjälpa brand eller om hemmet betraktas som särskilt brandfarligt, ska brandansvarig eller verksamhetschef kontakta berörd biståndshandläggare för vidare samverkan.

Om brukaren inte vill medverka i att genomföra brandchecklista ska ställningstagandet dokumenteras i den sociala journalen. Verksamhetschef kontaktar Seniorguiden för brukare tillhörande äldrenämnden och biståndshandläggare för brukare tillhörande omsorgsnämnden.

Remissgrupp

Remissgruppen kan rådgöra om större brandåtgärder. I remissgruppen ingår enhetschef och strateger från avtal och uppföljning, räddningstjänsten, teknisk förvaltare brand, vid behov chef i berörd verksamhet samt övriga relevanta aktörer.

Kontaktvägar för verksamheter tillhörande omsorgsnämnden

Brandansvarig eller verksamhetschef kontaktar biståndshandläggare, när behov av rådgivning gällande brandsäkerhet med brandförsvaret blir aktuell för brukare som tillhör omsorgsnämnden. När alla åtgärder har vidtagits av utföraren ska ärendet skickas till biståndshandläggare som förmedlar det vidare till remissgruppen.

Kontaktvägar för verksamheter tillhörande äldrenämnden

När en hemvårdsutförare kontaktar Seniorguide avseende brukare som har svårigheter att avhjälpa brand eller då hemmet betraktas som brandfarligt, ska Seniorguide säkerställa att åtgärderna enligt denna riktlinje har vidtagits. Om alla åtgärder har vidtagits ska utföraren skicka ärendet till Seniorguide, som förmedlar det vidare till remissgruppen.

Dokumentation

Riskbedömningen och eventuella åtgärder ska dokumenteras i den sociala journalen.

Lagbestämmelser och krav

- SFS 2003:778 Lag om skydd mot olyckor
- Socialtjänstlagen (2025:400)
- Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag

Relaterade dokument

- Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete – Uppsala kommun
- Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2025
- Vägledning ”Brandsäker bostad för alla – Stärkt brandskydd för särskilt riskutsatta individer” – Socialstyrelsen och MSB
- Uppdragsbeskrivning för hemtjänst samt hemsjukvård
- Uppdragsbeskrivning för verksamheter i omsorgsnämndens egen regi
- Checklista för att förebygga brand
- Process för brandförebyggande åtgärder i eget boende (KLS)